

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์*
MANAGEMENT BASED ON THE PRINCIPLES OF GOOD GOVERNANCE OF
SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER KALASIN PROVINCIAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

ปริญญา อุ่นพิกุล¹, พระครูชัยรัตนกร²
Parinya Aunpikul¹, Phrakruchairattanakorn²
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}
Email : krooau0724@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ จำนวน 196 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่/ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐานค่า t-test และค่า F-test (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับ มากที่สุด เรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ คือ หลักการกระจายอำนาจ มีค่ามากที่สุด รองลงมาคือ หลักการระับผิดชอบ หลักประสิทธิภาพ หลักนิติธรรม หลักการตอบสนอง หลักประสิทธิผลหลักความโปร่งใสหลักการมีส่วนร่วมหลักมุ่งเน้นฉันทามติหลักความเสมอภาค 2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์จำแนกตามเพศระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ซึ่งไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ การบริหารสถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน สถานศึกษาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพ การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนเคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบเพื่อความสงบสุขของส่วนรวม มีการกระจายบทบาท และหน้าที่ที่รับผิดชอบมี

การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่และผลที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่

คำสำคัญ : การบริหาร; หลักธรรมาภิบาล; ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study on the management based on the Principles of Good governance of school administrators under Kalasin Provincial administrative organization 2) compare the administrators and teachers' opinions towards the administration based on the principles of good governance of school administrators under Kalasin Provincial Administrative Organization, classified by gender, educational level and work experience 3) collect recommendations on the management based on the principles of good governance of the school administrators under the Kalasin Provincial administrative organization. The sample group used in the research consisted of 196 people. The instrument used to collect data was a questionnaire. The estimation scale was 5 levels and the confidence value was 0.98. The statistics used in the data analysis were: frequency, percentage, mean (\bar{X}), and standard deviation (S.D.). The statistic used to verify were the hypothesis, t-test and F-test (One-way ANOVA)

The results of research found that: 1. Management based on the good governance of the school administrators under the Kalasin Provincial administrative organization according to the opinions of respondents. Overall, they were at the highest level, in order from the highest to lowest were: decentralization principles which was the most value, followed by responsibility principles of efficiency, rules of law, principle of response Effectiveness transparency principles, principle of participations, the main focus was on consensus, and equality principle 2. Compare the administrators and teachers' opinions towards management based on to the principles of good governance of the school administrators under Kalasin Provincial Administrative Organization, classified by gender, educational level, and work experience were no different 3. Recommendations for administrations based on principles of good government school administrators under the Kalasin Provincial administrative organization: the school administration should have an annual action plan consistent with the community context, schools, stakeholders involved in expressing opinions, efficient use of resources, setting clear goal, follow and respect the rules for the well-being of the participants, roles and responsibilities were

distributed, performance of duties assigned, an inspection of the performance of duties and the consequences of the performing duties.

Keywords : Management; Good Governance; School Administrators

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 39 ที่กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณการบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป ไปให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง มีอำนาจในการบริหารงาน โดยมุ่งหวังยกระดับการศึกษาของไทยให้ได้มาตรฐาน โดยจัดให้มีการศึกษาได้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) เป้าหมายของการจัดการศึกษา คือ ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียมระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมายระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง(สภาการศึกษา, 2560) การจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการที่สอดคล้องกันระหว่างหน่วยงาน 3 ระดับ คือ ระดับกระทรวง ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา โดยระดับสถานศึกษาเป็นหน่วยจัดการศึกษาอย่างแท้จริง และในการบริหารจัดการในทุกระดับตามความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการที่ดีตาม หลักการหรือแนวทางธรรมาภิบาล จึงจะเป็นการบริหารที่สอดคล้องกับความ เปลี่ยนแปลง และความ ต้องการในยุคโลกาภิวัตน์ นำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรหรือหน่วยงานและเป็นหลักประกันความสำเร็จในการบริหารจัดการ (ธีระ รุญเจริญ, 2550)

โรงเรียนในฐานะองค์กรของรัฐและเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่เล็กที่สุดเป็นองค์กรพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างเสริมคุณลักษณะผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรม ประพฤติปฏิบัติงานในทางที่ถูกต้องชอบธรรม ผู้บริหาร ครู จึงเป็นแบบอย่างและเป็นผู้อบรมสั่งสอนให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกและเกิดความละเอียดต่อการกระทำผิด ประพฤติมิชอบ ดังนั้นเพื่อให้การบริหาร โรงเรียนเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจหลักมุ่งเน้นฉันทามติ หลักการตอบสนอง หลักความโปร่งใส หลักความเสมอภาค หลักประสิทธิผลหลักประสิทธิภาพหลักนิติธรรม ผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพเพราะผู้บริหารโรงเรียนเป็นตัวจักรสำคัญของการบริหารจัดการศึกษา การจะบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีศักยภาพทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถ มีความรู้ความเข้าใจแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้บริหารสามารถพัฒนาโรงเรียนให้ขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวปฏิบัติ (ธีระ รุญเจริญ, 2548)

โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์มีความต้องการปฏิรูปการศึกษาโดยนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการพัฒนา เพื่อให้การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ โดยการ

มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างสนับสนุน การจัดการศึกษาให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุก กลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ควบคู่ไปกับการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม สุข นิสัย สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ตีรวมทั้งการบริหารจัดการศึกษาของบุคลากรทุกกลุ่ม โดยมีปัจจัย สนับสนุนส่งเสริมการบริหารงานในด้านวิชาการ ด้านบุคลากรด้านงบประมาณ และการบริหารทั่วไป ซึ่งหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสามารถยกระดับและ สร้างความน่าเชื่อถือขององค์กรได้ในระดับสูงรวมถึงช่วยเพิ่มศักยภาพขององค์กรให้สอดคล้องกับ ทิศทางพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ อันนำไปสู่การพัฒนาที่มีความสุจริต โปร่งใสและเป็นธรรม สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ถือเป็นหลักปรัชญาทางการปกครองและพัฒนา ประเทศให้อยู่รอดรวมทั้งเป็นหลักปรัชญาทางการศึกษาด้วย (เกษม วัฒนชัย, 2546) และเป็นหลักคิด ในเรื่องการบริหารองค์กรเพื่อบริหารงานอย่างโปร่งใสมีคุณภาพระบบธรรมาภิบาลจึงเป็นหัวใจสำคัญ ยิ่งของทุกองค์กรไม่ว่าหน่วยงานราชการหรืองานเอกชนแต่ต้องอาศัยการปรับตัวและเตรียมความ พร้อมของประชาชนและ ผู้บริหารในทุกระดับระบบการศึกษามีปัญหาในทุกระดับที่ผ่านมากกระบวนการ บริหารการกระบวนการเรียนการสอนต้องโปร่งใสกล่าวคือ สามารถตรวจสอบได้และอธิบายได้ทุก ขั้นตอนต้องมีผู้รับผิดชอบซึ่งนอกจากการบริหารและ จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านการ ศึกษาของผู้เรียนแล้วรัฐบาล ได้มีการปฏิรูประบบราชการเพื่อให้บริการแก่ประชาชนและให้เกิดความพึง พอใจในการ ให้บริการของระบบราชการมากขึ้นดังนั้นโรงเรียนของรัฐจึงต้องนำหลักการว่าด้วยกร บริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีซึ่งเรียกกัน โดยทั่วไปว่า “ธรรมาภิบาล” มาปรับใช้และ บูรณา การในการบริหารและ จัดการศึกษาเพื่อให้การบริหารจัดการภายในโรงเรียนเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียน ในปีงบประมาณ 2565 องค์กร บริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ มีเรื่องร้องเรียนและประพุดติมิชอบของเจ้าหน้าที่ จำนวน 4 เรื่อง 4 ราย (องค์กรบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์, 2564)

ดังนั้น จึงเป็นเหตุให้ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้ทราบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ได้นำหลัก ธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการมากน้อยเพียงใดตลอดจนศึกษาหาข้อเสนอแนะเพื่อ นำไปใช้เป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

2.3 เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 สถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ทราบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

3.2 สถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ทราบถึงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

3.3 สถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ทราบถึงข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

3.4 สถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์นำข้อมูลที่ได้รับไปใช้เป็นระบบสารสนเทศ ในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 400 คนกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 196 คน และใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากรเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งแบบสอบถามเป็นลักษณะตรวจสอบรายการ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และคำถามปลายเปิด (Open – ended) มี 3 ตอนดังนี้ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) คำนวณโดยการหาค่าความถี่ และหาค่าสัดส่วนเป็นร้อยละ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นแบบปลายเปิด (Open – ended) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ พบว่า ค่าถามข้อใดมีค่าดัชนีความสอดคล้องสูงกว่า 0.50 ขึ้นไป จึงนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ผลการตรวจสอบสรุปประเด็นโดยหาค่า IOC ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Ty out) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้วิธี Item-total Correlation โดยการหาค่าสัมพันธทางบวกกับคะแนนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.23-0.90 และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาค่าสัมพันธประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach มีค่าเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่/

ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานได้แก่ t-test (Independent Samples) และ F-test (One-Way ANOVA)

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามระดับปฏิบัติของผู้ตอบแบบสอบถาม

ที่	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับปฏิบัติ		แปลผล
		\bar{X}	S.D.	
1	หลักการกระจายอำนาจ	4.59	0.56	มากที่สุด
2	หลักภาระรับผิดชอบ	4.58	0.57	มากที่สุด
3	หลักประสิทธิภาพ	4.58	0.58	มากที่สุด
	หลักนิติธรรม	4.58	0.58	มากที่สุด
4	หลักการตอบสนอง	4.58	0.59	มากที่สุด
5	หลักประสิทธิผล	4.57	0.59	มากที่สุด
6	หลักความโปร่งใส	4.54	0.59	มากที่สุด
7	หลักการมีส่วนร่วม	4.53	0.62	มากที่สุด
8	หลักมุ่งเน้นฉันทามติ	4.51	0.63	มากที่สุด
9	หลักความเสมอภาค	4.49	0.62	มาก
	เฉลี่ย	4.56	0.59	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับมากไปหาน้อยพบว่า หลักการกระจายอำนาจ มีค่ามากที่สุดคือ ($\bar{X} = 4.59, S.D.=0.56$) รองลงมาคือภาระรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.58, S.D.=0.57$) หลักประสิทธิภาพ หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 4.58, S.D.=0.58$) หลักการตอบสนอง ($\bar{X} = 4.58, S.D.=0.59$) หลักประสิทธิผล ($\bar{X} = 4.57, S.D.=0.59$) หลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 4.54, S.D.=0.59$) หลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.53, S.D. = 0.62$) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ ($\bar{X} = 4.49, S.D.=0.62$) หลักความเสมอภาค ($\bar{X} = 4.49, S.D.=0.62$)

5.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะแนวทาง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์หลักประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดทำ

แผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนา ผลผลิตของการบริหารของผู้บริหารต้องเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

หลักประสิทธิภาพ การที่สถานศึกษามีทรัพยากรเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากและทางโรงเรียนจัดสรรอย่างเหมาะสมและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน สิ่งที่ต้องให้เห็นว่าตรงกับเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่หลักการตอบสนอง การตั้งเป้าหมายของผู้บริหารให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน สถานศึกษาหากบุคลากรในองค์กรมีความซื่อสัตย์ แล้วทางองค์กรให้ความช่วยเหลือบุคลากรจะมีความก้าวหน้าการทุกฝ่ายช่วยกัน มีน้ำใจที่นั่นย่อมมีความเจริญและความสุขหลักความรับผิดชอบ หากทุกคนมีหน้าที่และทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายงานก็จะออกมาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

หลักความโปร่งใส การคอร์รัปชันเป็นบ่อเกิดของความเสียหายดังนั้นทางโรงเรียนจึงมีการตรวจสอบและมีเอกสารรายรับรายจ่ายเพื่อชี้แจงอยู่เสมอหลักการมีส่วนร่วม โรงเรียน ชุมชน ครู นักเรียน หากมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นจะช่วยให้เกิดการพัฒนาการรับฟังความคิดเห็นเป็นการรับฟังและนำมาแก้ไขให้สมบูรณ์หลักการกระจายอำนาจ การมีหน้าที่ของแต่ละฝ่ายจะทำให้โรงเรียนมีระเบียบและมีบุคลากรที่ทำงานที่ตนเองถนัดอีกด้วยการแบ่งหน้าที่ไม่ใช่การทำงาน แต่เป็นการฝึกความรับผิดชอบในงานหลักนิติธรรม ทุกฝ่ายงานและทุกสถาบันไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนหรือที่ไหนๆก็ต้องมีกฎระเบียบเมื่อทำตามและเคารพเพื่อความสุขของส่วนร่วมหลักความเสมอภาค ความเท่าเทียมคือความเจริญดังนั้นจึงต้องทำให้โรงเรียนนักเรียนได้รับความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกอย่างเท่าเทียมหลักมุ่งเน้นฉันทามติ บุคลากรเข้าใจโครงสร้างบริหารงาน พร้อมทั้งร่วมแสดงความคิดเห็นอยู่เสมอเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาอย่างฉลาด ถ้าทุกฝ่ายเข้าใจในหลักโครงสร้างสามารถพัฒนาได้ตรงจุด

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ตามความคิดเห็นของ ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรนิภา ไชยศรี (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศุภณัฐ กุมภาว์ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก มีแนวทางการบริหารสถานศึกษามีการบริหารงานที่ชัดเจนโดยให้บุคลากรร่วมกันกำหนดแผนงานงบประมาณสอดคล้องตามแผนปฏิบัติงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระพิชชาญ สุขมงคล (ภูประทาน), พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, พระครูชัยรัตนกร (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ขจรศักดิ์ ว่องไว (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน

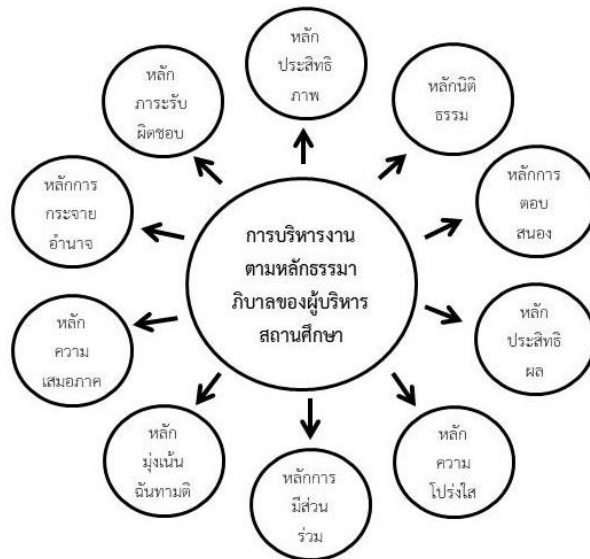
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพุกดาหาร ผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เทพศักดิ์ ไครอบล (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลัก ธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ผลการวิจัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริินยา ศิริประโคน (2561) ได้ ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมชาติของโรงเรียนบ้านมาบเตยสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา และต่ำสุด ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักคุณธรรมอยู่ ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านหลักการมี ส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทศพร หงษาชาติ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมชาติกับความผูกพันต่อองค์กร: กรณีศึกษา สถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 การศึกษา ผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก โดยมีการบริหารงานด้านความร่วมมือร่วมมากเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความคุ้มค่า ด้านคุณธรรม และด้านความโปร่งใส ตามลำดับ สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ปณิธาน กมลเศษ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องหลักธรรมชาติที่ส่งผลต่อการ บริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาแต่ละหลักย่อยพบว่าทุกหลักมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไป น้อยดังนี้ หลักความเสมอภาค หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักการตอบสนอง หลัก ประสิทธิภาพ หลักมุ่งเน้นฉันทามติ หลักประสิทธิภาพ หลักความโปร่งใส หลักการกระจายอำนาจ และ หลักการมีส่วนร่วมการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมมี การปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การวางแผนจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน การเสริมสร้าง ประสิทธิภาพและธำรงรักษาบุคลากร การรักษาระเบียบวินัย และการประเมินผลการปฏิบัติงาน ตามลำดับ

6.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระพิชญ์สุเมงกุล(ภูประทาน) พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์พระครูชัย รัตนกร (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารตามหลักธรรมชาติของโรงเรียนพระปริยัติ ธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้อง กับผลการวิจัยของ ขจรศักดิ์ ว่องไว (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมชาติที่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชุมพุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมชาติในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชุมพุกดาหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริินยา ศิริประโคน (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมชาติของโรงเรียนบ้านมาบ

เตยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานพบว่า ครูที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

7. องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย หลักการกระจายอำนาจ หลักการรับผิดชอบหลักประสิทธิภาพหลักนิติธรรมหลักการตอบสนองหลักประสิทธิผลหลักความโปร่งใสหลักการมีส่วนร่วมหลักมุ่งเน้นฉันทามติ

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ผู้บริหารระดับสูงสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ควรมีการกำหนดให้มีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม ส่งเสริมและพัฒนาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา หรือสังกัดอื่นๆ ที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง

9. บรรณานุกรม

- เกษม วัฒนชัย. (2546). **ธรรมาภิบาลกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ขจรศักดิ์ ว่องไว. (2562). **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ**. งานนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทศพร หงษาชาติ. (2560). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับความผูกพันต่อองค์กร กรณีศึกษาสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1**. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เทพศักดิ์ ไครอุปบล. (2561). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย.
- ธีระวุฒิ เอกะกุล. (2543). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ธีระ รุญเจริญ. (2548). **สู่ความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ**. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- ปณิธาน กมลเศษ. (2560). **หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดร้อยเอ็ด**. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 14(65). 125-134.
- พรนิภา ไชยศรี. (2563). **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พระพิชาญ สุขมงคล(ภูประทาน), พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, พระครูชัยรัตนกร. (2563). **แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดกาฬสินธุ์**. วารสารมหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัยวิทยาเขตร้อยเอ็ด. 10(2). 324-325.

- ศุภณัฐ กุมภาว์. (2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. กรุงเทพฯ : พรินทวาทกราฟฟิค.
- สิรินญา ศิริประโคน. (2561). การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกริก.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์. (2564). รายงานผลการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3). 607-610.